

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling Civiel

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Ons kenmerk
5601247/09/DJJ

Uw kenmerk
2009Z02667/2009D15110

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 12 juni 2009
Onderwerp Beantwoording brief omtrent wet- en regelgeving stiefouderschap

De vaste commissie voor Justitie heeft mij op 27 maart 2009 verzocht om een reactie te geven op de brief van [REDACTED] L. C. [REDACTED] van 13 februari 2009 inzake de kwestie rondom stiefouderschap. Graag voldoe ik aan dit verzoek.

Ik begrijp uit de brief van [REDACTED] C. [REDACTED] dat zij het niet eens is met de situatie dat kinderen na het overlijden van de verzorgende ouder niet bij de stiefouder zouden kunnen blijven, maar bij de "biologische" vader zouden moeten gaan wonen. Tevens begrijp ik uit de brief dat [REDACTED] C. [REDACTED] van mening is dat de partner in deze situatie zeggenschap over de kinderen zou moeten kunnen behouden of verkrijgen, mits de biologische moeder hiertoe een verzoek doet.

Uiteraard heb ik begrip voor de zorgen van [REDACTED] C. [REDACTED]. Voordat ik inga op de juridische positie van de stiefouder in dit verband acht ik het van belang aan te geven dat er in de afgelopen periode juist meer nadruk is komen te liggen op versterking van de positie van de juridische ouder. Een goed voorbeeld hiervan is dat recent de Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding in werking is getreden. Deze nieuwe wet onderstreept dat als ouders als partners afscheid van elkaar nemen dit geen einde maakt aan hun ouderlijke verantwoordelijkheid.

Gezamenlijk ouderlijk gezag is de norm, maar afwijken van de norm is in bijzondere gevallen mogelijk. Ik licht dit nader toe.

Een aantal (juridische) gegevens betreffende de situatie van [REDACTED] C. [REDACTED] ontbreken. Gelet op de strekking van de brief ga ik echter uit van een situatie waarin de moeder samen met de biologische vader van de kinderen het gezag over hen uitoefent. Dat zal het geval zijn als de kinderen zijn geboren tijdens hun huwelijk. Van gezamenlijk gezag van de moeder en de biologische vader van de kinderen kan ook sprake zijn als de kinderen niet tijdens het huwelijk zijn geboren, maar de biologische vader de kinderen heeft erkend. Daarmee wordt hij aangemerkt als juridische vader, waarna de ouders samen in het gezagsregister dienden te laten aantekenen dat ze het gezag gezamenlijk willen uitoefenen.

In het geval dat er inderdaad sprake is van gezamenlijk gezag van de juridische moeder en de juridische vader, kan de moeder de rechter vragen haar met het eenhoofdig gezag te belasten. Een daartoe strekkend verzoek kan door de rechter slechts toegewezen worden indien:

- er een onaanvaardbaar risico is dat de kinderen klem of verloren zouden raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen (het zogeheten 'klemcriterium');
- wijziging van het gezag anderszins in het belang van de kinderen noodzakelijk is.

**Directoraat-Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling Civiel

Datum
12 juni 2009

Ons kenmerk
5601247/09/DJJ

Als het verzoek wordt toegewezen en de moeder vervolgens het eenhoofdig gezag gedurende minimaal drie jaar heeft uitgeoefend, dan kan de moeder de rechter vragen om haar samen met haar nieuwe partner te belasten met gezamenlijk gezag. De nieuwe partner dient dan wel in een nauwe persoonlijke betrekking tot de kinderen te staan en hen minimaal een jaar te hebben verzorgd en opgevoed. Als de rechter ook dat verzoek toewijst, krijgt de nieuwe partner in geval de moeder onverhoopt mocht komen te overlijden, de eenhoofdige voogdij over de kinderen. De juridische vader van de kinderen kan evenwel te allen tijde aan de rechter vragen hem zelf met het gezag over zijn kinderen te belasten.

Indien het verzoek om eenhoofdig gezag niet wordt toegewezen, heeft de juridische vader alle rechten (en plichten) en heeft de stiefouder geen rechten, maar wel een onderhoudsverplichting. Deze onderhoudsverplichting duurt voort zolang de kinderen tot zijn gezin behoren. De stiefouder heeft eventueel vanaf het moment dat hij geen stiefouder meer is omdat de moeder overlijdt of moeder en stiefouder uit elkaar gaan tevens een omgangsrecht. Degene die het gezag heeft bepaalt de verblijfplaats van het kind. Als de juridische vader met gezag het kind bij de stiefouder wil laten wonen dan is dat mogelijk.

Het in een testament bepalen dat de nieuwe partner na het overlijden van de moeder als voogd het gezag zal uitoefenen, heeft slechts effect bij eenhoofdig gezag van de moeder. De voogdij treedt in als de benoemde voogd de voogdij bij de griffie van de rechtbank heeft aanvaard. De juridische vader heeft gedurende het eerste jaar na het begin van de voogdij een wettelijke voorkeurspositie en kan de rechter vragen hem zelf met het gezag te belasten. Is de juridische vader op het moment van het overlijden van de moeder reeds belast met het (gezamenlijke) gezag, dan heeft een eventuele testamentaire beschikking geen gevolg. De juridische vader oefent vanaf het moment van het overlijden van de moeder het gezag eenhoofdig uit.

Uit het voorgaande blijkt dat de wet uitgaat van een ouderlijk voorkeursrecht. Er echter wel mogelijk heden dat een stiefouder gezag verkrijgt over de kinderen van zijn partner.

Ik vertrouw erop u met het voorgaande voldoende te hebben geïnformeerd.

De Minister van Justitie,

